

**กฎกระทรวง
กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับใบอนุญาต
จัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก
พ.ศ. ๒๕๔๙**

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ และมาตรา ๕๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๙ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

**หมวด ๑
การขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต การขอต่ออายุใบอนุญาต
และการขอรับใบแทนใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก**

ข้อ ๑ ผู้ใดประสงค์จะขอรับใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก ให้ยื่นคำขอตามแบบที่ปลัดกระทรวงประกาศกำหนด พร้อมแนบหลักฐานประกอบการขออนุญาต ดังต่อไปนี้

(๑) หลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิในสถานที่และอาคารที่จะขออนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก ในกรณีที่สถานที่หรืออาคารเป็นของผู้อื่น ผู้ขอรับใบอนุญาตจะต้องมีหนังสือแสดงว่าได้รับความยินยอมจากเจ้าของสถานที่หรืออาคารด้วย

(๒) แผนผังแสดงที่ตั้งของสถานรับเลี้ยงเด็ก

(๓) แบบแปลนแผนผังอาคารภายในสถานที่ที่จะขออนุญาตจัดตั้ง พร้อมรายละเอียดเกี่ยวกับการใช้สอยอาคารและห้องต่างๆ ทุกห้อง

ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๓/ตอนที่ ๘๔ ก/หน้า ๒๓/๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๙

(๔) ร่างระเบียบหรือข้อบังคับการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก ตามข้อ ๑๑

ในกรณีที่สถานรับเลี้ยงเด็กนั้นตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครหรือเขตติดต่อ ตั้งแต่สองจังหวัดขึ้นไป ให้ยื่นคำขอต่อปลัดกระทรวง สำหรับในเขตจังหวัดอื่น ให้ยื่นคำขอต่อผู้ว่าราชการจังหวัด

ข้อ ๒ ผู้ขอรับใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก ต้องมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ และจบการศึกษาภาคบังคับ

(๒) ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี ไม่มีประวัติการกระทำความผิดต่อเด็ก หรือละเมิดสิทธิเด็ก

(๓) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำ โดยประมาท หรือความผิดลหุโทษซึ่งไม่มีความผิดเกี่ยวกับเด็ก

(๔) ไม่เป็นโรคติดต่อร้ายแรง ไม่เป็นผู้วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ หรือไม่เป็นผู้ติดสารเสพติด

(๕) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ ในกรณีที่ผู้ขอรับใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กเป็นนิติบุคคล ผู้มีอำนาจทำการแทนนิติบุคคลนั้นต้องมีคุณสมบัติตามวรรคหนึ่ง

ข้อ ๓ เมื่อได้รับคำขอพร้อมด้วยเอกสารหลักฐานตามข้อ ๑ แล้ว ให้ผู้รับคำขอตามข้อ ๑ วรรคสอง ตรวจสอบคำขอและเอกสารหลักฐานนั้น และตรวจสอบด้วยว่าอาคาร สถานที่ สภาพแวดล้อมตลอดจนผู้ดำเนินกิจการเจ้าหน้าที่ ระเบียบหรือข้อบังคับการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็กนั้นมีลักษณะและคุณสมบัติถูกต้องครบถ้วนตามกฎหมายนี้หรือไม่ หากคำขอและเอกสารหลักฐานอาคาร สถานที่ สภาพแวดล้อม ผู้ดำเนินกิจการ เจ้าหน้าที่ และระเบียบหรือข้อบังคับการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็กถูกต้องครบถ้วนแล้ว ให้ผู้รับคำขออนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กให้แก่ผู้ขอรับใบอนุญาตนั้น หากตรวจพบว่ามีข้อใดไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ให้แจ้งผู้ขอรับใบอนุญาตดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องครบถ้วน หากผู้ขอรับใบอนุญาตมิได้แก้ไขให้ถูกต้องครบถ้วนภายในเวลาที่ผู้รับคำขอกำหนด ให้ผู้รับคำขอสั่งไม่อนุญาต

เมื่อได้รับใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ผู้รับใบอนุญาตเป็นเจ้าของกิจการสถานรับเลี้ยงเด็กนั้น

ใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กให้มีอายุหนึ่งปีนับแต่วันออกใบ อนุญาต

ข้อ ๔ ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กผู้ใดประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาตให้ยื่นคำขอต่อผู้ออกใบอนุญาตตามแบบที่ปลัดกระทรวงประกาศกำหนดก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุไม่น้อยกว่าสามสิบวัน เว้นแต่ในกรณีมีเหตุจำเป็นทำให้ไม่อาจยื่นคำขอตามกำหนดเวลาดังกล่าวได้ ให้ยื่นคำขอได้ก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ

เมื่อได้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตแล้ว ให้ผู้รับใบอนุญาตดำเนินกิจการสถานรับเลี้ยงเด็กต่อไปจนกว่าผู้ออกใบอนุญาตจะสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต

ในการอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก ให้นำข้อ ๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลมและให้ระบुरายละเอียดรายการต่ออายุไว้ทางด้านหลังของใบอนุญาตเดิมนั้นด้วย

ข้อ ๕ ในกรณีที่ใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอต่อผู้ออกใบอนุญาตตามแบบที่ปลัดกระทรวงประกาศกำหนดภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับความทราบการสูญหายหรือถูกทำลายหรือชำรุด พร้อมด้วยหลักฐานการแจ้งความต่อพนักงานสอบสวนว่าใบอนุญาตสูญหายหรือถูกทำลาย หรือนำใบอนุญาตที่ชำรุดแบบพร้อมคำขอ

ใบแทนใบอนุญาตให้ใช้ตามแบบใบอนุญาต โดยมีคำว่า “ใบแทน” กำกับไว้ที่มุมบนด้านขวา และให้มีวัน เดือน ปี ที่ออกใบแทน พร้อมทั้งลงลายมือชื่อผู้ออกใบอนุญาตหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ออกใบอนุญาต

ข้อ ๖ ให้ผู้รับใบอนุญาตแสดงใบอนุญาต หรือใบแทนใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก ณ ที่เปิดเผยและเห็นได้ง่ายในสถานรับเลี้ยงเด็กนั้น

ข้อ ๗ ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กประสงค์จะเปลี่ยนแปลงแก้ไขอาคารสถานรับเลี้ยงเด็ก ย้ายที่ตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก ตลอดจนเปลี่ยนแปลงผู้ดำเนินกิจการ ระเบียบหรือข้อบังคับการดำเนินงาน ให้แจ้งเป็นหนังสือต่อผู้ออกใบอนุญาตหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายเพื่อขอความเห็นชอบไม่น้อยกว่าสามสิบวันก่อนที่จะมีการเปลี่ยนแปลง แก้ไข หรือย้าย แล้วแต่กรณี

หมวด ๒ การดำเนินกิจการสถานรับเลี้ยงเด็ก

ข้อ ๘ ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก ต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่ ตามข้อ ๑๑ และข้อ ๑๔ เพื่อทำหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) ผู้เลี้ยงดูเด็ก
- (๒) ผู้ประกอบอาหาร
- (๓) ผู้ทำความสะอาด

เจ้าหน้าที่คนหนึ่งๆ อาจทำหน้าที่ใดหน้าที่หนึ่ง หรือหลายหน้าที่ตามวรรคหนึ่งก็ได้ แต่ต้องมีความเหมาะสมตามจำนวนเด็ก

ข้อ ๙ ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก อาจดำเนินกิจการด้วยตนเอง หรืออาจจัดให้มีผู้ดำเนินกิจการ ในกรณีที่ดำเนินกิจการด้วยตนเอง ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กต้องมีวุฒิการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาการเด็กปฐมวัย หรือมีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับเด็กปฐมวัย อย่างน้อยหนึ่งปี โดยมีหนังสือรับรองจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือผ่านการอบรมตามหลักสูตรที่ปลัดกระทรวงกำหนด และมีความรู้เรื่องโภชนาการและอาหารสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นอย่างดี

ผู้ดำเนินกิจการตามวรรคหนึ่งต้องมีคุณสมบัติตามข้อ ๒ และต้องมีวุฒิการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาการเด็กปฐมวัย หรือมีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับเด็กปฐมวัยอย่างน้อยหนึ่งปี โดยมีหนังสือรับรองจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือผ่านการอบรมตามหลักสูตรที่ปลัดกระทรวงกำหนด และมีความรู้เรื่องโภชนาการและอาหารสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นอย่างดี

ข้อ ๑๐ ผู้ดำเนินกิจการสถานรับเลี้ยงเด็กมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ดูแลความเป็นอยู่ของเด็กตลอดเวลาที่เด็กอยู่ในสถานรับเลี้ยงเด็กด้วยความเมตตาและความเสมอภาค

(๒) แจ้งระเบียบหรือข้อบังคับการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก ให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครองของเด็กได้รับทราบ และสร้างความสัมพันธ์กับบิดา มารดา หรือผู้ปกครองของเด็ก

(๓) เปิดโอกาสให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครองของเด็กเยี่ยมชมสถานรับเลี้ยงเด็กตลอดจนการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก

(๔) สนับสนุนการดำเนินงานที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กในรูปของการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็ก การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ และการสร้างเครือข่ายกับชุมชน

(๕) จัดให้มีแพทย์หรือพยาบาล หรือสามารถติดต่อกับแพทย์หรือพยาบาลจากโรงพยาบาล สถานพยาบาล สถานอนามัย หรือคลินิก ได้ทันทีเมื่อมีกรณีฉุกเฉิน

(๖) เป็นผู้บังคับบัญชา และรับผิดชอบการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่
ตามข้อ ๘

ข้อ ๑๑ ผู้เลี้ยงดูเด็กต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดัง
ต่อไปนี้

(๑) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ และจบการศึกษาภาคบังคับ
(๒) ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือบกพร่องในศีลธรรมอัน
ดี ไม่มีประวัติการทำผิดต่อเด็กหรือละเมิดสิทธิเด็ก

(๓) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่
ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษซึ่งไม่เป็นการผิด
เกี่ยวกับเด็ก

(๔) เป็นผู้มีสุขภาพแข็งแรง ไม่เป็นโรคติดต่อร้ายแรง ไม่เป็นผู้
วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ หรือไม่เป็นผู้ติดสารเสพติด โดยมีการ
ตรวจสุขภาพอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(๕) มีวุฒิภาวะและบุคลิกลักษณะเหมาะสมทั้งด้านจิตใจ อารมณ์
สังคม มีความขยันอดทนและมีความตั้งใจที่จะปฏิบัติต่อเด็กด้วยความเมตตา
ความอ่อนโยนที่จะเอื้ออำนวยต่อการทำหน้าที่เลี้ยงดูเด็กได้อย่างเหมาะสม

(๖) ผ่านการอบรมตามหลักสูตรที่ปลัดกระทรวงกำหนด

ข้อ ๑๒ ผู้เลี้ยงดูเด็กมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ดูแลเด็กและปฏิบัติเป็นกิจวัตร เพื่อให้เด็กมีความเจริญเติบโต
และพัฒนาการทุกด้านตามวัย

(๒) ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ให้เด็กได้พัฒนาด้านร่างกาย สติปัญญา
จิตใจ อารมณ์ สังคมและจริยธรรมไปพร้อมกัน

(๓) บันทึกรายละเอียดความเจริญเติบโต พฤติกรรม และพัฒนาการด้านต่างๆ
ของเด็ก

(๔) จัดสิ่งแวดล้อมให้มีความปลอดภัย และถูกสุขลักษณะเหมาะสม
กับพัฒนาการเด็กทุกด้าน

(๕) เป็นผู้ประสานสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับบิดา มารดา และสมาชิก
ในครอบครัวเพื่อทราบถึงพฤติกรรม พัฒนาการการเปลี่ยนแปลงของเด็กอย่าง
ต่อเนื่อง

ข้อ ๑๓ สถานรับเลี้ยงเด็ก จะต้องเป็นผู้เลี้ยงดูเด็กอย่างน้อยคนหนึ่ง
เป็นผู้มีหน้าที่ดูแลเด็ก ดังต่อไปนี้

(๑) เด็กอายุไม่เกินหนึ่งปี จำนวนไม่เกินสามคน

(๒) เด็กอายุตั้งแต่หนึ่งปีไม่เกินสามปี จำนวนไม่เกินหกคน

(๓) เด็กอายุตั้งแต่สามปีไม่เกินห้าปี จำนวนไม่เกินสิบคน

(๔) เด็กอายุตั้งแต่ห้าปีขึ้นไป จำนวนไม่เกินสิบห้าคน

ข้อ ๑๔ ผู้ประกอบอาหารต้องมีคุณสมบัติตามข้อ ๒ วรรคหนึ่ง และข้อ ๑๑ (๔) และมีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องโภชนาการสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นอย่างดี

ข้อ ๑๕ ในการดำเนินกิจการของสถานรับเลี้ยงเด็ก ผู้รับใบอนุญาตต้องจัดให้มีบริการพื้นฐานที่จำเป็นแก่สุขภาพและความปลอดภัยของเด็ก และให้รวมถึงในเรื่องต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีการปฐมนิเทศ การประชุม หรือการพบปะพูดคุยกับบิดามารดา หรือผู้ปกครองของเด็ก

(๒) จัดอาหารและนมที่มีคุณภาพ มีสารอาหารครบห้าหมู่ ให้เด็กรับประทานและดื่มด้วยปริมาณที่เหมาะสมกับวัยของเด็กในแต่ละมื้อ

(๓) ชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงเด็ก ทำบันทึกรายงานการพัฒนาเด็กตามแบบของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ หรือบันทึกสุขภาพแม่และเด็กตามแบบของกรมอนามัย หรือแบบบ่งชี้พฤติกรรมของเด็กและให้คำแนะนำแก่บิดามารดา หรือผู้ปกครองของเด็กเรื่องภูมิคุ้มกันโรค มาตรการป้องกันโรคติดต่อ บันทึกการเจ็บป่วยและการดูแลรักษา และแจ้งให้บิดามารดา หรือผู้ปกครองของเด็กทราบเป็นประจำอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง ในกรณีที่เด็กมีพฤติกรรมที่น่าสงสัย ให้ปรึกษาหารือบิดามารดา หรือผู้ปกครองของเด็ก เพื่อให้มีส่วนร่วมในการประเมินพัฒนาการเด็กด้วย

(๔) ในกรณีที่มีการระบาดของโรคติดต่อในชุมชน หรือท้องที่ที่สถานรับเลี้ยงเด็กตั้งอยู่ต้องดำเนินการประสานงานกับหน่วยแพทย์ของโรงพยาบาล เพื่อให้เด็กในความดูแลสถานรับเลี้ยงเด็กได้รับวัคซีนป้องกันโรคนั้น

(๕) กรณีเด็กเจ็บป่วยต้องดูแลอย่างใกล้ชิด โดยให้การปฐมพยาบาลเบื้องต้นหรือนำเด็กไปพบแพทย์ และรายงานให้บิดามารดา หรือผู้ปกครองของเด็กทราบทันที

(๖) จัดวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนรู้ที่ปลอดภัยและเหมาะสม ให้เด็กได้เคลื่อนไหวและพัฒนาประสาทสัมผัสทั้งห้า ตลอดจนให้เด็กได้เลือกกิจกรรมที่หลากหลายตามความสนใจ และรู้จักอยู่ร่วมกันในสังคม

(๗) ฝึกซ้อมวิธีป้องกันภัยพิบัติให้แก่เจ้าหน้าที่และเด็กอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(๘) อบรมเจ้าหน้าที่ในด้านการปฐมพยาบาลเบื้องต้นเกี่ยวกับอุบัติเหตุและการเจ็บป่วยฉุกเฉินของเด็ก

(๙) จัดเก็บข้อมูล หรือจัดทำทะเบียนบันทึกรายการ และแสดงรายละเอียดให้เป็นปัจจุบัน ดังต่อไปนี้

(ก) รายชื่อและประวัติของเด็ก

(ข) การเข้าและออกของเด็ก

(ค) จัดทำบันทึกประจำตัวเด็กเพื่อติดตามการเจริญเติบโต พัฒนาการ บริการสุขภาพรวมถึงการป้องกันโรค

(ง) ตารางเวลาและรายการอาหารประจำวันของเด็ก

(จ) ตารางกิจกรรมประจำวัน

(ฉ) รายการหมายเลขโทรศัพท์ของสถานพยาบาล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดูแลความปลอดภัยของเด็กในกรณีฉุกเฉินติดไว้ในที่เปิดเผย และบันทึกหมายเลขโทรศัพท์ของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองของเด็ก

(๑๐) จัดทำบันทึกการรับ-ส่งเด็กในแต่ละวัน พร้อมทั้งจัดทำบัตร แสดงการรับ-ส่งเด็ก

ข้อ ๑๖ ให้ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก จัดทำป้ายแสดง ชื่อสถานรับเลี้ยงเด็กและมีข้อความเป็นตัวอักษรไทยว่าเป็นสถานรับเลี้ยงเด็ก และติดไว้ ณ ที่ตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่ายจากภายนอก อาคาร

ข้อ ๑๗ ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก ต้องจัดทำระเบียบ หรือข้อบังคับการดำเนินงาน เพื่อใช้ประกอบในการยื่นคำขอรับใบอนุญาตและ ใช้เป็นแนวปฏิบัติสำหรับสถานรับเลี้ยงเด็ก

ระเบียบหรือข้อบังคับตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องมีหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการบริหารจัดการให้สอดคล้องและได้มาตรฐานไม่ต่ำกว่า ที่กำหนดในกฎกระทรวงนี้

หมวด ๓

ที่ตั้ง สภาพแวดล้อม และลักษณะอาคารของสถานรับเลี้ยงเด็ก

ข้อ ๑๘ ผู้รับใบอนุญาตต้องจัดสถานรับเลี้ยงเด็กให้มีสุขลักษณะ ดังต่อไปนี้

(๑) บริเวณที่ตั้งอาคารสถานรับเลี้ยงเด็กต้องไม่มีหลุมหรือบ่อน้ำ หรือต้นไม้ที่มีหนามแหลมคมอันอาจเป็นอันตรายต่อเด็ก ไม่อยู่ใกล้ขีดบริเวณที่มีมลพิษเกินกว่าที่กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม แห่งชาติกำหนด หรือบริเวณที่เสี่ยงอันตราย เช่น บริเวณชนถ่ายก๊าซ น้ำมัน สารเคมี หรือสารพิษ เว้นแต่มีมาตรการป้องกันการเสี่ยงอันตรายดังกล่าว

(๒) บริเวณที่ตั้งอาคารต้องมีรั้วกั้น มีทางเข้า-ออก ไม่น้อยกว่าสอง ทาง ถ้ามีทางเดียว ประตู ต้องกว้างไม่น้อยกว่า ๒ เมตร แต่ถ้าสถานรับเลี้ยงเด็ก

อยู่ในอาคารหลายชั้น ให้จัดตั้งได้ไม่เกินชั้นที่สอง หากเกินกว่านั้นต้องมีมาตรการป้องกันอัคคีภัยและอุบัติภัยของทางราชการที่เกี่ยวข้อง และให้ผู้มีอำนาจอนุญาตอนุญาตเป็นกรณีไป

(๓) อาคารสถานรับเลี้ยงเด็กต้องมีความมั่นคง แข็งแรง และปลอดภัย เป็นเขตปลอดบุหรี่มีแสงสว่างทั่วอาคาร โดยมีความเข้มของแสงสว่างไม่น้อยกว่า ๒๐๐ ลักซ์ ระดับเสียงภายในอาคาร ขณะเด็กหลับไม่เกิน ๔๐ เดซิเบล และมีระบบฟอกอากาศหรือระบายอากาศที่เหมาะสม

(๔) ภายในอาคารสถานรับเลี้ยงเด็กต้องมีทางเข้า-ออกอย่างน้อยสองทาง โดยความกว้างและสูงแต่ละทางต้องมีขนาดไม่น้อยกว่า ๘๐ x ๒๐๐ เซนติเมตร สามารถเคลื่อนย้ายเด็กออกจากอาคารได้สะดวก ความสูงจากพื้นถึงขอบหน้าต่างไม่น้อยกว่า ๘๐ เซนติเมตร และพื้นถึงเพดานไม่น้อยกว่า ๒.๔๐ เมตร พื้นที่ หน้าต่าง ประตู และช่องลมรวมกันแล้วต้องไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของพื้นที่ห้องที่ไม่ติดต่อกับห้องอื่นภายในอาคาร กรณีมีบันได ความกว้างของบันไดต้องไม่น้อยกว่า ๑ เมตร ลูกตั้งบันไดสูงไม่เกิน ๑๕ เซนติเมตร ลูกนอนกว้างไม่น้อยกว่า ๒๕ เซนติเมตร ทุกชั้นบันไดต้องมีราวกันตกและลูกกรงสูงไม่น้อยกว่า ๑.๒๐ เมตร มีราวเทียบเท่ากับเด็กเกาะขึ้นบันได ระยะห่างของลูกกรงต้องไม่เกิน ๑๕ เซนติเมตร และชานพักของบันไดแต่ละช่วงต้องไม่น้อยกว่าความกว้างของบันได ถ้าอาคารมีระเบียง ขอบระเบียงต้องสูงไม่น้อยกว่า ๑๐๐ เซนติเมตร ความกว้างของระเบียงต้องไม่น้อยกว่า ๑.๕๐ เมตร และถ้ามีม้านั่งด้วย ระเบียงต้องกว้างไม่น้อยกว่า ๑.๖๕ เมตร ขอบระเบียงต้องสูงจากม้านั่งไม่น้อยกว่า ๗๐ เซนติเมตร โดยมีมาตรการป้องกันความปลอดภัยสำหรับเด็ก ดังต่อไปนี้

(ก) ติดตั้งอุปกรณ์ระบบความปลอดภัย หรือเครื่องตัดไฟฟ้าอัตโนมัติภายในอาคารสถานรับเลี้ยงเด็ก

(ข) ติดตั้งเครื่องดับเพลิงมือถืออย่างน้อยหนึ่งเครื่องในแต่ละชั้นของอาคาร

(ค) ปลั๊กไฟต้องสูงจากพื้นห้องไม่น้อยกว่า ๑.๕๐ เมตร ถ้าติดตั้งต่ำกว่ากำหนดต้องมีฝาปิดที่ปลอดภัย

(๕) พื้นที่ใช้สอยภายในอาคารต้องสะอาดและปลอดภัย มีพื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมรับประทานอาหาร นอน และทำความสะอาดร่างกายแยกจากห้องประกอบอาหาร ห้องส้วม และที่พักเด็กป่วยโดยเฉลี่ย ๒ ตารางเมตร ต่อเด็กอายุสองปีขึ้นไป จำนวนหนึ่งคน และโดยเฉลี่ย ๑.๕๐ ตารางเมตรต่อเด็กอายุต่ำกว่าสองปี จำนวนหนึ่งคน

(๖) จัดให้มีวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสมและเพียงพอกับจำนวนเด็ก ได้แก่ โต๊ะ และเก้าอี้ที่มีความปลอดภัย ตู้หรือชั้นวางของ ที่ดื่มน้ำสะอาดพร้อมภาชนะ เครื่องชั่งน้ำหนักและที่วัดส่วนสูง

(๗) จัดพื้นที่สำหรับจัดกิจกรรม รับประทานอาหาร และนอน แยกเป็นห้องเฉพาะ หรือจัดรวมเป็นห้องอเนกประสงค์ที่ใช้ได้หลายอย่างในพื้นที่เดียวกัน แต่ต่างเวลากัน สามารถปรับเปลี่ยนวัสดุอุปกรณ์ หรือย้ายเครื่องเรือนได้ตามความเหมาะสมของพื้นที่และเมื่อจัดพื้นที่เพื่อการใช้สอยแล้วพื้นที่นั้นต้องมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

(ก) บริเวณพื้นที่สำหรับจัดกิจกรรม ซึ่งอาจใช้บริเวณนอกอาคารที่มีพื้นที่เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๒ ตารางเมตร ต่อเด็กหนึ่งคน โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็กเป็นหลัก มีวัสดุอุปกรณ์ป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ และมีอุปกรณ์เครื่องเล่นที่ส่งเสริมการพัฒนาเรียนรู้ของเด็ก

(ข) บริเวณพื้นที่รับประทานอาหาร ต้องคำนึงถึงความสะอาดเป็นหลัก มีภาชนะสำหรับเด็กใช้ในการบริโภคด้วยวัสดุที่ถูกสุขลักษณะ ไม่มีพิษและเพียงพอกับจำนวนเด็ก มีแสงสว่างและอากาศถ่ายเทได้สะดวก

(ค) บริเวณพื้นที่สำหรับนอน ต้องอยู่ในห้องที่มีความสะอาด และมีอุปกรณ์เครื่องใช้ในการนอนที่เหมาะสมและเพียงพอกับจำนวนเด็ก อากาศถ่ายเทได้สะดวก ตลอดจนให้มีมาตรการป้องกันยุงและแมลง

(ง) บริเวณที่ใช้ทำความสะอาดร่างกาย ต้องจัดให้มีบริเวณสำหรับใช้ทำความสะอาดตัวเด็ก โดยมีอุปกรณ์ที่จำเป็นตามสมควร ซึ่งอย่างน้อยต้องมีที่ล้างมือ ในกรณีที่มีห้องอาบน้ำ พื้นจะต้องไม่ลื่น และอากาศถ่ายเทได้สะดวก

(จ) บริเวณที่ประกอบอาหาร ต้องห่างจากบริเวณพื้นที่ (ก) (ข) (ค) และ (ง) พอสวมครีมีประตูเปิด-ปิด ที่เด็กเข้าไปไม่ได้ มีเครื่องใช้ที่จำเป็น รวมทั้งที่ล้างและที่เก็บภาชนะที่ถูกสุขลักษณะมีความสะอาดและปลอดภัยด้วย

(ฉ) ห้องส้วม ต้องจัดให้มีห้องส้วมที่ถูกสุขลักษณะสำหรับเด็ก มีที่ถ่ายอุจจาระโดยเฉลี่ยหนึ่งต่อเด็กที่มีอายุหนึ่งปีขึ้นไปจำนวนสิบคน โดยฐานส้วมนั้นเด็กต้องสามารถก้าวขึ้นไปได้ง่าย หากมีประตูจะต้องไม่ใส่กลอนหรือกุญแจ และมีส่วนสูงที่สามารถมองเห็นเด็กได้จากภายนอก หากห้องส้วมอยู่ภายนอกอาคารจะต้องไม่อยู่ในที่ลับตาคน ในกรณีที่ไม่สามารถจัดทำห้องส้วมสำหรับเด็กเป็นการเฉพาะได้ อาจใช้ห้องส้วมที่มีอยู่แล้วปรับให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก โดยจัดหาวัสดุเพิ่มเติมเพื่อให้เด็กใช้ได้อย่างปลอดภัย

(ช) บริเวณที่ฟักเด็กป่วย ต้องแยกเป็นสัดส่วนโดยมีตู้เก็บยา อุปกรณ์และเครื่องเวชภัณฑ์ที่จำเป็นในการปฐมพยาบาล อยู่ในที่สูงซึ่งพื้นมือเด็กแต่สะดวกต่อการหยิบใช้ และที่ฟักเด็กป่วยนั้นต้องอยู่ในสายตาผู้เลี้ยงดูหรือผู้รับผิดชอบตลอดเวลาที่เด็กป่วย ในกรณีที่ไม่สามารถจัดห้องฟักเด็กป่วยโดยเฉพาะได้ ต้องจัดให้มีที่ฟักเด็กป่วยแยกเป็นสัดส่วนตามความเหมาะสม

หมวด ๔ การเพิกถอนใบอนุญาต

ข้อ ๑๙ ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงนี้ หรือระเบียบหรือข้อบังคับการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก หรือเงื่อนไขในการอนุญาต ให้ผู้ออกใบอนุญาตมีอำนาจ

(๑) สั่งให้ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก ปฏิบัติตามกฎกระทรวงนี้ หรือระเบียบหรือข้อบังคับการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก หรือเงื่อนไขในการอนุญาต

(๒) สั่งพนักงานเจ้าหน้าที่เข้าควบคุมการดำเนินกิจการสถานรับเลี้ยงเด็กเป็นการชั่วคราว

(๓) เพิกถอนใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กนั้น และให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งเด็กไปยังสถานรับเลี้ยงเด็กของทางราชการหรือสถานรับเลี้ยงเด็กอื่นตามความสมัครใจของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองของเด็ก

การใช้อำนาจตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ออกใบอนุญาตแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กทราบพร้อมทั้งเหตุผล

ให้ไว้ ณ วันที่ ๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๙

วัฒนา เมืองสุข

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๕๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ บัญญัติให้การขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต การขอต่ออายุใบอนุญาต การให้ต่ออายุใบอนุญาต

การขอรับใบแทนใบอนุญาต การออกใบแทนใบอนุญาต และการเพิกถอนใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้